

Nr 203.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående fortsatt bemyndigande för Kungl. Maj:t att medgiva visst undantag från gällande villkor för åtnjutande av rätt till varvsindustrirestitution; given Stockholms slott den 1 april 1949.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 1 april 1949.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK, ANDERSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler efter gemensam beredning med chefen för handelsdepartementet fråga om *fortsatt bemyndigande för Kungl. Maj:t att medgiva visst undantag från gällande villkor för åtnjutande av rätt till varvsindustrirestitution* samt anför därvid följande.

I 3 § förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307) angående tullrestitution stadgas, att idkare av varvs- eller verkstadsrörelse ävensom fartygsägare äger att efter verkställd byggnad, ombyggnad, reparation, inredning eller ut-

rustning, inberäknat förseende med reservdelar, av svenskt eller utländskt fartyg av mer än 70 tons bruttodräktighet, utländskt järnfartyg även av 70 tons bruttodräktighet eller därunder, eller av skeppsdocka, dockport, ponton, slip, stapelbädd eller mudderverk, för vilkas byggnad, ombyggnad, reparation, inredning, utrustning eller sjösättning använts av honom från utlandet införda materialier eller andra artiklar, åtnjuta restitution av tull (*varvsindustriestitution*) för en motsvarande myckenhet materialier eller andra artiklar av samma slag, vilka inom fem år före arbetets slutförande av honom införts från utlandet.

Enligt 7 § nämnda förordning skall prövning av fråga angående rätt till varvsindustriestitution ävensom fastställandet av de närmare villkor för rättighetens åtnjutande, som i särskilda fall må finnas erforderliga, ankomma på generaltullstyrelsen efter samråd med kommerskollegium. Rätt till restitution kan, enligt 8 §, beviljas för särskilt fall, för viss tid eller tills vidare.

I 10 § kungörelsen den 4 oktober 1929 (nr 308) med tillämpningsföreskrifter till förenämnda förordning föreskrives, att prövning av fråga om utbekommande av restitutionsbelopp eller om avförande av sådant belopp i fall, då befrielse från erläggande av motsvarande tullbelopp åtnjuts, ankommer på generaltullstyrelsen, i den mån styrelsen icke finner prövningen lämpligen kunna överlätas på lokal tullmyndighet. Ansökning om utbekommande eller avförande av restitutionsbelopp skall ha inkommit till den prövande myndigheten inom tre år, räknat från den dag då arbetet slutförts. Då skäl därtill äro må generaltullstyrelsen för särskilt fall medgiva utsträckning av ansökningstiden. Enligt 11 § samma kungörelse skall, därest varans in- eller utförsel ombesörjts av annan än sökanden, ansökningen om restitution åtföljas av en av sökanden på tro och heder avgiven försäkran, att den som omhänderhaft in- eller utförseln varit sökandens befullmäktigade ombud för ändamålet, och skall detta förhållande vara av ombudet bestyrkt.

I proposition den 31 december 1943 (nr 19) hemställde Kungl. Maj:t hos 1944 års riksdag om bemyndigande att under tiden till och med den 31 december 1946 i fall, då särskilda skäl därtill föreläge, medgiva att näringsidkare, som erhållit rätt till varvsindustriestitution, finge åtnjuta sådan tullrestitution, oaktat de av honom använda artiklarna införts av annan näringsidkare, som erhållit rätt till enahanda slag av tullrestitution. Såsom motivering för detta förslag anfördes i propositionen, bland annat, att de till följd av kriget försämrade handelsförbindelserna vållat varvsindustrien särskilda svårigheter beträffande materialanskaffningen och att företagen i detta avseende i större utsträckning än tidigare vore beroende av varandras bistånd. Det syntes därför rimligt, att så länge nämnda svårigheter bestode, varvsindustrien bereddades sådan lättnad i villkoren för erhållande av tullrestitution, att samarbetet mellan företagen vid anskaffandet av material utomlands såvitt möjligt underlättades. Den lättnad i fråga om villkoren för erhållande av varvsindustriestitution, som kunde anses påkallad, vore att kravet på identitet mellan importören och förbrukaren av de ifrågava-

rande materialierna i viss utsträckning eftergäves. I fall, då särskild anledning därtill funnes, borde sålunda tullrestitution kunna erhållas, oaktat sådan identitet icke föreläge, om blott importören och förbrukaren båda vore berättigade till varvsindustrirestitution. Härför erfordrades emellertid riksdagens medverkan. På grund härav och då frågan om undantag från berörda restitutionsvillkor borde ankomma på Kungl. Maj:ts prövning, borde be- myndigande för Kungl. Maj:t inhämtas att under viss tid, förslagsvis till och med den 31 december 1946, medgiva sådant undantag.

Propositionen bifölls av riksdagen (skrivelse den 9 februari 1944, nr 23).

Härefter förklarade Kungl. Maj:t i brev till generaltullstyrelsen den 18 februari 1944, att Kungl. Maj:t ville, efter framställning av vederbörande näringsidkare, i varje särskilt fall pröva, huruvida uti ifrågavarande avseende undantag från gällande restitutionsvillkor kunde beviljas.

I en den 28 oktober 1946 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrift hemställdes Sveriges varvsindustrieförening, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om att det såsom ett särskilt tidsbegränsat undantag reglerade medgivandet av restitutionsrätt, då varan införts av ett restitutionsberättigat varv och överlåtits till och använts av annat sådant varv, måtte upptagas såsom en icke tidsbegränsad bestämmelse under 3 § i 1929 års förordning angående tullrestitution. Därest denna hemställan icke kunde bifallas anhölle föreningen i andra hand att undantagsbestämmelsen enligt Kungl. Maj:ts brev den 18 februari 1944 måtte givas förlängd giltighet under minst tre år från den 1 januari 1947.

Till motivering för denna framställning anförde föreningen följande.

Bakgrunden till undantagsbestämmelsen var givetvis de under kriget uppkomna materialsvårigheterna inom varvsindustrien. Det förekom då ofta att varven för att lösa de aktuella materialproblemen måste samarbeta på så sätt att importerat material överläts från ett varv till ett annat. Situationen i fråga om varvens material är emellertid fortfarande synnerligen svår, och det synes föga sannolikt att någon avgörande förbättring kan komma att inträda inom de närmaste åren. Även om en återgång till mera normala förhållanden skulle ske relativt snabbt, vill föreningen framhålla, att möjligheten till överlåtelse av material eller byte av material mellan varven är av stort värde, då det gäller att hålla igång en effektiv och kontinuerlig produktion inom varvsindustrien. I detta sammanhang bör även beaktas, att produktionen av valsplåt, särskilt i Amerikas Förenta Stater, i framtiden torde komma att rationaliseras på sådant sätt att varven få svårare att inköpa vissa mera specialiserade materialsorter.

I proposition den 24 januari 1947, nr 28, hemställdes Kungl. Maj:t om be- myndigande att under tiden till och med den 30 juni 1949 i fall då särskilda skäl därtill föreläge medgiva, att näringsidkare, som erhållit rätt till varvs- industrirestitution, finge åtnjuta sådan tullrestitution, oaktat de av honom använda artiklarna införts av annan näringsidkare, som erhållit rätt till ena- handa slag av tullrestitution. Såsom motivering för detta förslag anfördes,

att de särskilda skäl, som föranlett att rätten till varvsindustrirestitution i enlighet med 1944 års riksdagsbeslut utvidgats på angivet sätt, alltjämt vore för handen. Därtill komme, att förluster i vissa fall kunde uppstå för varven, därest ifrågavarande bestämmelser skulle upphöra att gälla redan med utgången av år 1946. Med hänsyn därtill borde lättnaden i rätten till varvsindustrirestitution utsträckas utöver den dittills gällande tiden. Det syntes emellertid icke böra ifrågakomma att i förordningen angående tullrestitution införa en utan tidsbegränsning gällande föreskrift i detta ämne. I stället borde fortsatt bemyndigande för Kungl. Maj:t — av enahanda innehåll som det av riksdagen år 1944 givna bemyndigandet — inhämtas för en begränsad tidsperiod, lämpligen för tiden till och med den 30 juni 1949.

Propositionen, som tillstyrktes av bevillningsutskottet (betänkande nr 5), bifölls av riksdagen (skrivelse den 22 februari 1947, nr 42).

Härefter har Kungl. Maj:t i brev till generaltullstyrelsen den 28 februari 1947 förklarat, att Kungl. Maj:t ville, efter framställning av vederbörande näringsidkare, i varje särskilt fall pröva, huruvida uti ifrågavarande avseende undantag från gällande restitutionsvillkor kunde beviljas.

De av riksdagen i enlighet med vad förut sagts lämnade bemyndigandena ha av Kungl. Maj:t utnyttjats i ett trettiotal fall.

I en den 3 mars 1949 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrift har *Sve- riges varvsindustrieförening* hemställt om sådan förlängning av undantagsbestämmelsen enligt Kungl. Maj:ts brev den 28 februari 1947, att varven även efter den 30 juni 1949 finge åtnjuta varvsindustrirestitution i fall som avsåges i nämnda brev. Föreningen, som härvid åberopade innehållet i förenämnda skrift den 28 oktober 1946, ville framhålla att de förhållanden, för vilka redogjorts i sagda skrivelse, alltjämt vore för handen. Enligt föreningens mening föreläge alltså fortfarande förutsättningarna för ifrågavarande undantagsstadgande — d. v. s. svårigheterna för varven att under kriget och tiden därefter erhålla material av olika slag för sin produktion — och dessa förutsättningar kunde beräknas bestå även efter den 30 juni 1949.

Över nämnda framställning ha, efter remiss, utlåtanden avgivits av *generaltullstyrelsen* (med bifogande av yttrande från *tulldirektionen i Göteborg*) samt av *kommerskollegium* (med bifogande av yttrande från *Sve- riges industriförbund*).

Tulldirektionen i Göteborg har anfört, att det vid förfrågan befunnits, att ett varv i Göteborg hade betydande lager av material, som överlåtits från annat varv, och att de varvsarbeten, vartill dessa varor nyttjades, icke skulle hinna slutföras före den 30 juni 1949. Under sådana förhållanden skulle varvet gå miste om restitution för dessa varor, därest icke undantagsstadgandet erhöles förlängd giltighetstid. Samma situation kunde sannolikt uppstå för varv även på andra orter. På grund härav hade tulldirek-

tionen icke något att erinra mot att undantagsstadgandet enligt brevet den 28 februari 1947 gäves förlängd giltighet.

Generaltullstyrelsen har anfört, att de förhållanden, som föranlett riksdagens åt Kungl. Maj:t i skrivelse den 22 februari 1947 lämnade bemyndigande, syntes komma att ännu någon tid vara för handen. Vissa förluster för varven kunde befaras uppstå, om bemyndigandet skulle upphöra att gälla med utgången av juni 1949. På grund härav hemställde styrelsen, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att för tiden den 1 juli 1949—den 30 juni 1951 lämna bemyndigande av enahanda innehåll som det hittillsvarande.

Sveriges industriförbund har tillstyrkt varvsindustriföreningens framställning.

Kommerskollegium har anfört följande.

I utlåtande den 16 januari 1947 framhöll kommerskollegium hurusom även under normala förhållanden skäl kunde anföras för här begärd restitutionsrätt varven emellan. Med tagen hänsyn emellertid till att det vid 1944 års riksdag utverkade dispensmedgivandet tillkommit närmast som ett provisorium, betingat av rådande svårigheter att anskaffa material, tillstyrkte kollegium en förlängning på tre år räknad från den 1 januari 1947, d. v. s. till den 1 januari 1950.

I frågans läge anser sig kollegium på de skäl, varvsindustriföreningen anfört, böra tillstyrka en fortsatt förlängning av det provisoriska medgivandet tillsvidare i ytterligare tre år d. v. s. till den 1 juli 1952.

Departementschefen. De särskilda skäl, som föranledde att den utvidgade rätten till varvsindustrirestitution i enlighet med 1947 års riksdagsbeslut förlängdes till att avse tiden till och med den 30 juni 1949, torde alljämt vara för handen. Med hänsyn härtill anser jag mig böra förorda, att den nu ifrågasvarande lättnaden i rätten till varvsindustrirestitution utsträcker till att avse jämväl tiden från och med den 1 juli 1949 till och med den 30 juni 1951.

Därest riksdagen bifaller en framställning i detta syfte torde få förut-sättas, att tullrestitution må kunna beviljas även för materialier, som införts till riket före den tidpunkt, då nu ifrågasvarande bemyndigande erhållits. Restitution bör emellertid icke ifrågakomma i sådant fall då det arbete, varom fråga är, avslutas först efter bemyndigandets giltighetstid.

I enlighet med det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att under tiden från och med den 1 juli 1949 till och med den 30 juni 1951 i fall, då särskilda skäl därtill äro, medgiva att näringsidkare, som erhållit rätt till varvsindustrirestitution, må åtnjuta sådan tullrestitution, oaktat de av honom använda artiklarna införts av annan näringsidkare, som erhållit rätt till enahanda slag av tullrestitution.

Kungl. Maj:ts proposition nr 203.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Erik Skiöld.